

Veelgestelde vragen over mbo-certificaten

Versie: mei 2018

Dit document over mbo-certificaten bevat informatie over mbo-certificaten. Deze informatie is samengesteld op basis van de veelgestelde vragen die zijn gesteld aan SBB en het Kennispunt Onderwijs en Examinering. De antwoorden in dit document zijn gevalideerd door het ministerie van OCW.

Voor verdere vragen over de inhoud van mbo-certificaten en hoe deze tot stand komen kunt u terecht bij het mbo-certificatenloket van SBB (certificaten@s-bb.nl). Voor vragen over de uitvoering van het onderwijs voor mbo-certificaten kunt u terecht bij het Kennispunt Onderwijs en Examinering (info@kennispuntmbo.nl).

Mbo-certificaten

Wat is een mbo-certificaat?

Voor wie zijn de mbo-certificaten bedoeld?

Welke onderdelen van mbo-opleidingen komen in aanmerking voor een mbo-certificaat?

Wie kan opleidingstrajecten aanbieden waarbij mbo-certificaten worden behaald?

Hoeveel en welke mbo-certificaten zijn er op dit moment?

Wat is het verschil tussen een mbo-certificaat en andere certificaten?

Kunnen behaalde mbo-certificaten gestapeld worden tot een diploma?

Hoe hebben studenten van het bekostigd diplomagericht onderwijs met mbo-certificaten te maken?

Wat zijn certificaten groen beroepsonderwijs?

Mbo-certificaten voor keuzedelen

Welke keuzedelen komen in aanmerking voor het hieraan verbinden van een mbo-certificaat?

Hoe vind ik de keuzedelen waar een mbo-certificaat aan is verbonden?

Kan ik aan SBB een voorstel doen tot het verbinden van mbo-certificaat aan een keuzedeel?

Mbo-certificaten voor beroepsgerichte onderdelen

Wat is de aanpak voor de pilots mbo-certificaten voor beroepsgerichte onderdelen van kwalificaties?

Hoe blijf ik op de hoogte van de actuele ontwikkelingen in de pilots?

Kan ik aan SBB een voorstel doen voor een mbo-certificaat voor een beroepsgericht onderdeel?

Kan een mbo-certificaat samengesteld worden uit een mix van verschillende kwalificatie-eisen?

Opleidingstrajecten voor mbo-certificaten

Mag een bekostigde onderwijsinstelling opleidingstrajecten voor mbo-certificaten aanbieden?

Welke opleidingstrajecten voor keuzedelen mag een niet-bekostigde instelling aanbieden?

Welke wettelijke kaders zijn van toepassing voor het onderwijs voor mbo-certificaten?

Zijn er vooropleidingseisen van toepassing bij opleidingstrajecten voor mbo-certificaten?

Wat moet de instelling vermelden in de onderwijsovereenkomst?

In welke leerweg kunnen studenten die een mbo-certificaat willen behalen, worden ingeschreven?

Hoe kan een onderwijsinstelling een erkenning voor de derde leerweg aanvragen?

Heeft onderwijs in mbo-certificaten bij bekostigde onderwijsinstelling effect op cijfers diplomaresultaten?

Welke mogelijkheden zijn er voor maatwerk bij opleidingstrajecten voor mbo-certificaten?

Hoe moet een uit te reiken mbo-certificaat er uit zien?

Welke gegevens moeten onderwijsinstellingen aan DUO leveren over behaalde mbo-certificaten?

Aan welke bekostigde studenten verstrekt een examencommissie een mbo-certificaat?

Mbo-certificaten

Wat is een mbo-certificaat?

Een mbo-certificaat bevat een deel van de kwalificatie-eisen van een mbo-opleiding. De minister van OCW stelt met een regeling vast aan welke onderdelen van een mbo-opleiding een mbo-certificaat wordt verbonden. Een door de student behaald mbo-certificaat wordt geregistreerd in het diplomaregister van DUO.

Voor wie zijn de mbo-certificaten bedoeld?

Met mbo-certificaten kan het middelbaar beroepsonderwijs een grotere bijdrage leveren aan een leven lang ontwikkelen. De mbo-certificaten kunnen worden benut voor bij-, op- en omscholing van werkenden en werkzoekenden.

Welke onderdelen van mbo-opleidingen komen in aanmerking voor een mbo-certificaat?

Een mbo-certificaat kan worden verbonden aan een keuzedeel of aan een beroepsgericht onderdeel van een mbo-opleiding. Een mbo-certificaat wordt alleen hieraan verbonden als het een zelfstandige betekenis heeft op de arbeidsmarkt. Het onderdeel moet een meerwaarde hebben voor werkenden en werkzoekenden en zorgen voor een bredere inzetbaarheid of voor een betere toerusting op veranderde beroepsvereisten. Als er meer mbo-certificaten worden verbonden aan één kwalificatie, moet elk certificaat afzonderlijk een zelfstandige betekenis hebben op de arbeidsmarkt.

Wie kan opleidingstrajecten aanbieden waarbij mbo-certificaten worden behaald?

Zowel een bekostigde als een niet-bekostigde mbo-instelling kan aan werkenden of werkzoekenden een opleidingstraject aanbieden gericht op het behalen van een mbo-certificaat. Alleen bij inschrijving in een niet-bekostigde mbo-opleiding kan iemand een deel van deze opleiding volgen gericht op het behalen van een mbo-certificaat. De mbo-instelling legt dan in de onderwijsovereenkomst met deze student vast welk onderdeel van welke beroepsopleiding de student volgt. Een bekostigde onderwijsinstelling ontvangt voor opleidingstrajecten voor mbo-certificaten geen bekostiging uit de lumpsum, het gaat om niet-bekostigd onderwijs. De bekostigde mbo-opleidingen blijven altijd diplomagericht.

Hoeveel en welke mbo-certificaten zijn er op dit moment?

Vanaf 2016 kan de minister van OCW elk kwartaal een aantal mbo-certificaten voor keuzedelen vaststellen. SBB doet hiertoe een voordracht aan OCW, met een onderbouwing van de zelfstandige betekenis van dit (nieuwe of bestaande) keuzedeel op de arbeidsmarkt.

Er zijn op dit moment nog geen mbo-certificaten voor beroepsgerichte onderdelen vastgesteld.

Onderwijsinstellingen en bedrijfsleven voeren nu pilots uit. Op basis van deze pilots zal naar verwachting in het voorjaar van 2019 een eerste reeks worden vastgesteld.

- ➔ Zie <https://kwalificaties.s-bb.nl/?ResultaatType=Keuzedeel&Fuzzy=False&Certificaat=Ja> voor een overzicht van de huidige mbo-certificaten voor keuzedelen.

Wat is het verschil tussen een mbo-certificaat en andere certificaten?

Bij een mbo-certificaat zijn de inhoud en voorwaarden voor o.a. examinering en kwaliteitsborging door OCW bij wet- en regelgeving vastgesteld. Bij andere certificaten zijn de inhoud en voorwaarden bepaald door de opleidings- of brancheorganisatie die de betreffende certificaten uitgeven.

Kunnen behaalde mbo-certificaten gestapeld worden tot een diploma?

Het is mogelijk dat er meer mbo-certificaten zijn verbonden aan een beroepsopleiding. In dat geval kan een werkende of werkzoekende, in het niet-bekostigd onderwijs, elk van deze mbo-certificaten behalen. Omdat de onderwijsinstelling altijd een diplomagericht aanbod heeft voor de betreffende beroepsopleiding, kan de persoon, na een of meer behaalde mbo-certificaten, via vrijstellingen en een verkort opleidingstraject, het gehele mbo-diploma behalen.

Hoe hebben studenten van het bekostigd, diplomagericht onderwijs met mbo-certificaten te maken?

Studenten van het bekostigd onderwijs volgen altijd het volledige opleidingsprogramma gericht op het behalen van het mbo-diploma. De examencommissie verstrekt een mbo-certificaat als de student voortijdig uit de diplomagerichte opleiding uitvalt en het betreffende onderdeel, waarvoor OCW een mbo-certificaat heeft vastgesteld, wél heeft behaald. Aan een student die het mbo-diploma heeft behaald, verstrekt de examencommissie geen mbo-certificaten. Het verstrekte mbo-diploma is het bewijs dat de student aan alle kwalificatie-eisen voldoet, dus ook aan die van eventueel onderliggende mbo-certificaten.

Wat zijn certificaten groen beroepsonderwijs?

De kwalificaties van de groene sector in het mbo kennen, naast de mogelijkheid voor bovengenoemde mbo-certificaten, ook certificaten waarin de wettelijke beroepsvereisten van het ministerie van EZK zijn opgenomen. Deze certificaten noemen we de certificaten groen beroepsonderwijs. De minister van EZK heeft met de Regeling *certificaten groen beroepsonderwijs* aangegeven dat aan deze wettelijke beroepsvereisten een certificaat is verbonden.

Mbo-certificaten voor keuzedelen

Welke keuzedelen komen in aanmerking voor het hieraan verbinden van een mbo-certificaat?

OCW verbindt, op voordracht van SBB, een mbo-certificaat aan een keuzedeel als het een zelfstandige betekenis op de arbeidsmarkt heeft. Bij de voordracht van SBB moet de zelfstandige betekenis van het keuzedeel worden toegelicht; wat is de meerwaarde van dit keuzedeel voor werkenden en werkzoekenden en hoe draagt het bij aan een bredere inzetbaarheid of een betere toerusting op veranderde beroepsvereisten? Remediërende en doorstroom keuzedelen komen voornamelijk niet in aanmerking voor het hieraan verbinden van een mbo-certificaat.

Hoe vind ik de keuzedelen waar een mbo-certificaat aan is verbonden?

De keuzedelen waaraan een mbo-certificaat zijn verbonden worden gepubliceerd in de Regeling certificaten aantal keuzedelen. U kunt deze mbo-certificaten tevens vinden op de website van SBB via <https://kwalificaties.s-bb.nl/?ResultaatType=Keuzedeel&Fuzzy=False&Certificaat=Ja>

Kan ik aan SBB een voorstel doen tot het verbinden van mbo-certificaat aan een keuzedeel ?

Een onderwijsinstelling(en) en een bedrijf/bedrijven kunnen samen een voorstel doen aan SBB voor het verbinden van een mbo-certificaat aan een keuzedeel. Onderwijsinstelling(en) en bedrijf/bedrijven kunnen ook bij het indienen van een nieuw keuzedeel verzoeken om hieraan direct een mbo-certificaat te verbinden.

Bij het doen van een voorstel is het van belang dat de onderwijsinstelling en het bedrijf/de bedrijven aangeven wat de meerwaarde is van dit keuzedeel voor werkenden en werkzoekenden. Nieuwe ontwikkelingen in het (aanpalende) vakgebied of een gewenste verbreding of specialisatie in kennis of vaardigheden kunnen bijvoorbeeld aanleiding zijn om een mbo-certificaat aan het keuzedeel te willen verbinden. U kunt er bijvoorbeeld aan denken dat het betreffende keuzedeel leidt tot bredere inzetbaarheid of beter voldoen aan actuele beroepsvereisten. Daarbij dient het voorstel ook de (kwalitatieve en/of kwantitatieve) behoefte van de arbeidsmarkt te beschrijven. Tevens moet de verwachte doelgroep voor het mbo-certificaat worden beschreven.

Onderwijs en sociale partners in de sectorkamers van SBB beoordelen deze voorstellen. Als zij het voorstel ondersteunen, doet SBB een voordracht aan de minister om aan het betreffende keuzedeel een mbo-certificaat te verbinden. De voordracht van SBB wordt voorzien van een onderbouwing van de zelfstandige betekenis van dit keuzedeel op de arbeidsmarkt. De minister stelt bij regeling vast aan welke keuzedelen een mbo-certificaat verbonden is.

Via www.s-bb.nl/certificaten kunnen voorstel worden gedaan. Er wordt tevens een (digitaal) certificatenloket ontwikkeld om voorstellen uit het veld te ondersteunen. Geïnteresseerden kunnen vragen sturen naar certificaten@s-bb.nl.

Mbo-certificaten voor beroepsgerichte onderdelen

Wat is de aanpak voor de pilots mbo-certificaten voor beroepsgerichte onderdelen van kwalificaties?

In het schooljaar 2018-2019 worden een aantal pilots uitgevoerd onder regie van SBB met mbo-certificaten voor beroepsgerichte onderdelen van kwalificaties. Doel van de pilots is het ontwikkelen van een werkbare methodiek voor het verbinden van mbo-certificaten aan beroepsgerichte onderdelen van een kwalificatie. Elke pilot bestaat uit een samenwerkingsverband van onderwijsinstelling(en) en werkgever(s), aangevuld met de brancheorganisatie en vakbond. De pilots worden uitgevoerd in verschillende sectoren en op verschillende mbo-niveaus.

Hoe blijf ik op de hoogte van de actuele ontwikkelingen in de pilots?

De ontwikkelingen in de pilots worden vermeld op www.s-bb.nl/pilots-mbo-certificaten.

Kan ik aan SBB een voorstel doen voor een mbo-certificaat voor een beroepsgericht onderdeel?

Dit is nu nog niet mogelijk. Op dit moment worden eerst pilots uitgevoerd. Op basis van deze pilots wordt de werkwijze bepaald voor het vervolg. De wijze waarop mbo-instellingen en bedrijven voorstellen kunnen doen voor het verbinden van een mbo-certificaat aan beroepsgerichte onderdelen wordt hierin meegenomen.

Kan een mbo-certificaat samengesteld worden uit een mix van verschillende kwalificatie-eisen?

Nee, dit is niet mogelijk. Een mbo-certificaat betreft altijd een volledig keuzedeel óf een selectie uit de beroepsgerichte kwalificatie-eisen van een kwalificatie. Een mbo-certificaat voor een beroepsgericht onderdeel betreft altijd één kwalificatie, er kan geen mix gemaakt worden van meerdere kwalificaties.

- ➔ **Meer vragen over de inhoud van mbo-certificaten en hoe mbo-certificaten tot stand komen?**
Stel ze aan het Certificatenloket SBB certificaten@s-bb.nl

Opleidingstrajecten voor mbo-certificaten (informatie voor onderwijsinstellingen)

Wanneer mag een onderwijsinstelling opleidingstrajecten voor mbo-certificaten aanbieden?

Zowel bekostigde als niet-bekostigde onderwijsinstellingen kunnen, aan studenten in het niet-bekostigd onderwijs, onderdelen van een beroepsopleiding aanbieden waaraan door OCW een mbo-certificaat is verbonden. Voorwaarde is wel dat de instelling ook de volledige diplomagerichte mbo-opleiding in haar onderwijsaanbod heeft. Bekostigde onderwijsinstellingen ontvangen voor de studenten die een deel van een beroepsopleiding volgen, geen bekostiging uit de lumpsum. Zij moeten bij de uitvoering van niet-bekostigd onderwijs zorgen voor gescheiden boekhouding en integrale kostprijsberekening.

Welke opleidingstrajecten voor mbo-certificaten mag een niet-bekostigde instelling aanbieden?

Een niet-bekostigde onderwijsinstelling kan opleidingstrajecten voor mbo-certificaten aanbieden die de beroepsopleidingen betreffen waarvoor de instelling een diploma-erkenning heeft.

Welke wettelijke kaders zijn van toepassing voor het onderwijs voor mbo-certificaten?

De studenten volgen een deel van een mbo-opleiding; alle wettelijke kaders voor een niet-bekostigde mbo-opleiding zijn van toepassing. Dit betreft onder meer de in de WEB vastgelegde waarborgen voor de kwaliteit

van onderwijs en examinering, toezicht door de Inspectie, uitvoering van de beroepspraktijkvorming in een erkend leerbedrijf en het afsluiten van een onderwijsovereenkomst.

Zijn er vooropleidingseisen van toepassing bij opleidingstrajecten voor mbo-certificaten?

De in de WEB beschreven vooropleidingseisen voor de beroepsopleiding zijn ook van toepassing bij inschrijving van studenten voor een deel van die beroepsopleiding (gericht op het behalen van een mbo-certificaat). Dit is inclusief de bevoegdheid van de onderwijsinstelling om van deze vooropleidingseisen af te wijken als de student bij een onderzoek laat zien dat hij geschikt is voor het betreffende onderwijs.

Wat moet de instelling vermelden in de onderwijsovereenkomst?

In de onderwijsovereenkomst wordt vermeld voor welke beroepsopleiding de student wordt ingeschreven (naam en crebocode van de kwalificatie). Ook bij een opleidingstraject voor een mbo-certificaat op basis van een keuzedeel wordt in de onderwijsovereenkomst de naam en crebocode vermeld van de kwalificatie, waaraan het keuzedeel is gekoppeld (bij meer kwalificaties wordt er één gekozen). Vervolgens wordt in de onderwijsovereenkomst vermeld om welk deel van deze beroepsopleiding het gaat. Bij een keuzedeel kan hier bijvoorbeeld de naam en de identificatiecode van het keuzedeel worden vermeld. Ten slotte dient de onderwijsovereenkomst te voldoen aan de voorschriften die van toepassing zijn voor niet-bekostigde opleidingen.

In welke leerweg kunnen studenten die een mbo-certificaat willen behalen, worden ingeschreven?

De onderwijsinstelling kan studenten, die een deel van een mbo-opleiding volgen, inschrijven in de derde leerweg. De derde leerweg (OVO) is een niet-bekostigde leerweg zonder wettelijke voorschriften voor urennorm en studieduur. Inschrijving in de derde leerweg is vooralsnog geen wettelijke verplichting. Er kan ook gekozen worden voor (niet-bekostigd) bol of (niet-bekostigd) bbl. Dit heeft echter als nadeel dat de bijbehorende wettelijke voorschriften voor urennorm en studieduur bol en bbl ook van toepassing zijn.

Hoe kan een onderwijsinstelling een erkenning voor de derde leerweg aanvragen?

De onderwijsinstelling moet, voorafgaand aan het inschrijven van studenten, een erkenning voor de derde leerweg aanvragen bij DUO. Dit geldt zowel voor bekostigde onderwijsinstellingen als niet-bekostigde onderwijsinstellingen. Voor onderwijsinstellingen met een BRIN-nummer is een verkorte procedure van toepassing als het gaat om een opleiding(en) binnen het bestaande onderwijsaanbod van de instelling.

Meer informatie over de aanvraagprocedure is te vinden in <https://www.duo.nl/zakelijk/middelbaar-beroepsonderwijs/niet-bekostigd-onderwijs/diploma-erkenning-aanvragen.jsp>.

De verkorte procedure is te vinden door te klikken op 'diploma-erkenning aanvragen', 'binnen bestaand aanbod'. De verkorte procedure betreft het formulier 'Aanvraag diploma-erkenning mbo procedure 2'.

Heeft onderwijs in mbo-certificaten bij bekostigde onderwijsinstelling effect op cijfers diplomaresultaten?

Als de onderwijsinstelling de studenten, die mbo-certificaten willen behalen, inschrijft in de derde leerweg, dan zijn er geen effecten. De inschrijvingen in de derde leerweg worden namelijk niet meegenomen bij de door DUO opgestelde berekeningen van diplomaresultaten en jaarresultaten. Deze cijfers, die door de Inspectie van het Onderwijs en derde partijen zoals het CBS en de Keuzegids MBO worden gehanteerd, hebben alleen betrekking op de inschrijvingen in bol en bbl.

Welke mogelijkheden zijn er voor maatwerk bij opleidingstrajecten voor mbo-certificaten?

De onderwijsinstelling baseert de vormgeving van het opleidingstraject voor mbo-certificaten op de kwalificatie-eisen van het mbo-certificaat en op de beginsituatie van de betreffende student(en). De wet- en regelgeving voor niet-bekostigd onderwijs is van toepassing. De onderwijsinstelling kan bij het bepalen van de onderwijsuren rekening houden met al verworven werkervaring en de gevolgde cursussen van de betreffende studenten. De examencommissie van de onderwijsinstelling kan vrijstellingen voor examens verlenen.

Hoe moet een uit te reiken mbo-certificaat er uit zien?

De wettelijke eisen aan de inhoud en vormgeving van een mbo-certificaat zijn opgenomen in bijlage 6 (certificaat voor beroepsgerichte onderdeel), bijlage 7 (certificaat voor keuzedeel) en bijlage 8 (toelichting) van de regeling Modeldiploma mbo <http://wetten.overheid.nl/BWBR0031616/2016-08-01>.

Welke gegevens moeten onderwijsinstellingen aan DUO leveren over behaalde mbo-certificaten?

De behaalde mbo-diploma's en mbo-certificaten worden in BRON en het diplomaregister geregistreerd. In de Wijzigingsregeling (MBO//856494) is toegelicht op welke wijze onderwijsinstellingen aan DUO gegevens over behaalde mbo-certificaten moeten verstrekken. <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2016-28817.html>

De volledige regeling Gegevensverstrekking persoonsgebonden nummer BVE 2009 BVE/Stelsel/97923 is te vinden op: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0027035/2016-08-01>

Aan welke bekostigde studenten verstrekt een examencommissie een mbo-certificaat?

Aan een student die de diplomagerichte bekostigde opleiding voortijdig heeft verlaten maar wel het betreffende onderdeel heeft behaald waarvoor een mbo-certificaat is vastgesteld, verstrekt de examencommissie een mbo-certificaat. In het geval deze student verzoekt om een instellingsverklaring, kan de examencommissie de behaalde mbo-certificaten toevoegen aan de instellingsverklaring.

Aan een student die het diploma heeft behaald, verstrekt de examencommissie alleen het diploma met de bijbehorende resultatenlijst. Een examencommissie mag aan het uit te reiken diploma geen onderliggende mbo-certificaten toevoegen. Het diploma is het bewijs dat de student aan alle kwalificatie-eisen van de kwalificatie heeft voldaan, dit betreft ook de kwalificatie-eisen van de onderliggende mbo-certificaten.

- ➔ **Heeft u als onderwijsinstelling vragen over opleidingstrajecten voor mbo-certificaten? Stel ze aan het Kennispunt Onderwijs en Examinering: info@kennispuntmbo.nl**